

СХВАЛЕНО
педагогічною радою ЗДО №6
протокол №1
від 29 серпня 2025 року

КОДЕКС
безпечного освітнього середовища закладу
дошкільної освіти №6 «Зіронька»
Старокостянтинівської міської ради

Старокостянтинів – 2025

ВСТУП

Основним завданням закладу дошкільної освіти є створення безпечного освітнього середовища, а також забезпечення прав, свобод та інтересів дітей. Заклад дошкільної освіти створює простір для повноцінного розвитку здобувачів освіти. Для реалізації цього завдання необхідна атмосфера фізичного, соціального та психологічного комфорту всіх учасників освітнього процесу.

Безпечне освітнє середовище – це стан освітнього середовища, в якому наявні безпечні умови навчання, виховання та праці, комфортна міжособистісна взаємодія, що сприяє емоційному благополуччю дітей, педагогів і батьків, відсутні будь-які прояви насильства та є достатні ресурси для їх запобігання, а також дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу.

Головним правилом для всіх дій працівників закладу дошкільної освіти №6 «Зіронька» Старокостянтинівської міської ради (далі – ЗДО №6) є необхідність діяти в інтересах дитини. Кожен працівник повинен ставитися до дітей з повагою та враховувати їхні потреби. Використання працівником будь-якої форми насильства проти дитини є неприйнятним.

Працівники ЗДО №6 повинні діяти відповідно до чинного законодавства України та у межах своїх повноважень, з дотриманням таких принципів:

- взаєморозуміння;
- взаємоповаги;
- дружньої атмосфери;
- пріоритету прав людини;
- толерантності;
- постійного розвитку;
- активної життєвої позиції;
- здорового способу життя;
- людяності;
- порядності;
- поваги до приватного життя.

Створений документ «Кодекс безпечного освітнього середовища закладу дошкільної освіти №6 «Зіронька» Старокостянтинівської міської ради» (далі КБОС) передбачає навчання вихованців, працівників, батьків правил безпечної поведінки особистості, формування навичок уникнення потенційних ризиків та небезпек, безпечній взаємодії дітей і дорослих в освітньому процесі, захист дітей від насильства та зловживань з боку однолітків і дорослих (батьків, опікунів або працівників закладу освіти), а також навичок подолання труднощів у житті.

Підґрунтям документу є матеріали Методичного посібника «Кодекс безпечного освітнього середовища», Київ 2018, МОН України, ВБО Український фонд «Благополуччя дітей». КБОС відповідає іншим правилам і процедурам, що вже застосовуються в ЗДО №6 для захисту прав, благополуччя учасників освітнього процесу та реалізується через розробку та запровадження закладом освіти критеріїв безпеки дітей та дорослих через знайомство з особливостями функціонування безпечного освітнього середовища. Разом з тим, документ КБОС адресовано здобувачам дошкільної освіти, працівникам, батькам ЗДО №6, які зобов'язані виконувати правила та дотримуватися положень.

Розділ I

ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

1.1. Працівник закладу - особа, яка працює в закладі дошкільної освіти згідно з трудовою угодою або за контрактом.

1.2. Дитина - будь-яка особа віком до 7 років.

- 1.3. Особа, уповноважена представляти дитину – один з її рідних або прийомних батьків, або законний опікун.
- 1.4. Дозвіл батьків або інших законних представників дитини означає дозвіл, наданий хоча б одним з батьків дитини.
- 1.5. Насильство проти дитини розуміється, як дії проти дитини, що підлягають покаранню та є забороненими, скоєні будь-якою особою, зокрема працівником закладу, або дії, які загрожують благополуччю дитини, зокрема неналежний догляд за нею.
- 1.6. Особа, відповідальна за реалізацію «Кодексу безпечного освітнього середовища» (далі – КБОС) – працівник закладу, призначений керівником для контролю за його виконанням.
- 1.8. Особисті дані дитини – будь-яка інформація, за допомогою якої можна ідентифікувати дитину.

Розділ II ЗАВДАННЯ КБОС

Основні завдання КБОС:

- 2.1. Визначення чинників ризику насильства проти дитини та реагування на них.
- 2.2. Визначення ризику «булінгу» та його видів; виявлення чинників, які перешкоджають безпеці учасників освітнього процесу.
- 2.3. Відпрацювання системи узгоджених поглядів і уявлень педагогів, практичного психолога, батьків на освітнє середовище ЗДО.
- 2.4. Обґрунтування умов організації безпечного освітнього середовища та вимог (критеріїв) до його ефективної організації для кожного учасника освітнього процесу.
- 2.5. Складання алгоритму реагування та протидії булінгу.
- 2.6. Надання рекомендацій працівникам, батькам щодо організації безпечного середовища в ЗДО.

Розділ III ВИЗНАЧЕННЯ ЧИННИКІВ РИЗИКУ НАСИЛЬСТВА ПРОТИ ДИТИНИ ТА РЕАГУВАННЯ НА НИХ

- 3.1. Працівники закладу мають знати чинники ризику насильства проти дитини та звертати на них увагу в рамках посадових обов'язків.
- 3.2. Якщо виявлено чинники ризику, працівники закладу повинні повідомити про них батькам і надати їм інформацію про можливості отримання підтримки, а також заохотити їх до вирішення проблеми.
- 3.3. Працівники повинні контролювати стан і благополуччя дитини.

3.4. Порядок реагування у випадках насильства проти дітей

Якщо працівник закладу підозрює, що дитина стала жертвою насильства, він повинен надати інформацію про це в письмовій формі вихователю-методисту, практичному психологу або керівнику закладу.

- 3.4.1. Вихователь-методист (практичний психолог) викликає батьків, або інших законних представників дитини, яка може бути жертвою насильства, і повідомляє їм про це.
- 3.4.2. Практичний психолог повинен підготувати опис ситуації дитини в закладі дошкільної освіти та в родині на підставі своїх розмов з дитиною, вихователями та батьками і розробити план допомоги дитині.
- 3.4.3. План допомоги має включати рекомендації з таких питань:
- а) вжиття заходів для забезпечення безпеки дитини, у т.ч. повідомлення компетентних служб про можливий випадок насильства;
 - б) підтримка, яку заклад дошкільної освіти повинен запропонувати дитині;
 - в) направлення дитини до спеціалізованого центру для отримання допомоги (за потреби).

3.5. Окремі та складні випадки:

- 3.5.1. У більш складних випадках (пов'язаних із сексуальним насильством, жорстоким фізичним або психологічним насильством) керівник закладу повинен створити групу

реагування, до складу якої можуть входити практичний психолог, вихователь, керівник та інші працівники закладу, обізнані із ситуацією або добре знайомі з дитиною (надалі – група реагування).

3.5.2. Група реагування повинна підготувати план надання допомоги дитині, який відповідає чинним вимогам та базується на матеріалах та іншій інформації, отриманій членами групи.

3.5.3. Якщо про можливий випадок насильства проти дитини повідомляється її батькам або іншим законним представникам дитини, створення групи реагування є обов'язковим. Група має призначити батькам або законним представникам дитини зустріч для обговорення проблеми, під час якої їм може бути повідомлено про те, що можливий випадок насильства буде розслідуватися зовнішньою організацією для забезпечення об'єктивності розслідування. Необхідно вести протокол такої зустрічі.

3.5.4. Вихователь повинен представити план надання допомоги дитині, її батькам або іншим законним представникам дитини, рекомендуючи щільну співпрацю під час його виконання.

3.5.5. Вихователь повинен поінформувати батьків або інших законних представників дитини про обов'язок закладу дошкільної освіти повідомити про можливий випадок насильства компетентні органи або керівника служби у справах дітей міської ради.

3.5.6. Після того, як вихователь поінформував батьків, керівник закладу повинен повідомити про можливий злочин прокуратурі, поліції або службі у справах дітей міської ради.

3.5.7. Відповідальність за подальші дії несуть органи, згадані у попередньому пункті.

3.5.8. Якщо про можливий випадок насильства проти дитини повідомляється батькам або іншим законним представникам дитини, але факт такого випадку не підтверджується, батьки або інші законні представники дитини мають отримати інформацію про це в письмовій формі.

При реагуванні на повідомлення про випадок насильства розробляється таблиця вжитих заходів (втручання).

3.5.9. Усі працівники закладу та інші особи, яким стало відомо про випадок насильства або будь-які пов'язані з ним питання в межах своїх посадових обов'язків, повинні зберігати конфіденційність, за винятком інформації, яка передається компетентним органам відповідно до порядку реагування.

Розділ IV

Порядок

подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності)

заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти

1. Усі здобувачі освіти, педагогічні працівники закладу дошкільної освіти, батьки та інші учасники освітнього процесу повинні обов'язково повідомити директора закладу дошкільної освіти про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого вони стали, або підозрюють про його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

2. На ім'я директора закладу дошкільної освіти пишеться заява (конфіденційність гарантується) про випадок булінгу (цькування).

3. Директор закладу дошкільної освіти видає наказ про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб. Для прийняття рішення за результатами розслідування директор закладу дошкільної освіти створює наказом комісію з розгляду випадку булінгу (цькування) та скликає її засідання.

4. До складу такої комісії входять педагогічні працівники (у тому числі практичний психолог), батьки постраждалого та булерів, керівник навчального закладу та інші зацікавлені особи.

5. Рішення комісії реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів усіх членів комісії.

Порядок

реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти (відповідно до листа МОНУ від 29.01.2019 №1/11-881 "Рекомендації для закладів освіти щодо застосування норм Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькування) від 18.12.2018 №2657-VIII")

1. У разі підтвердження факту вчинення булінгу (цькування), за результатами розслідування та висновків Комісії, створеної у закладі дошкільної освіти з розгляду випадків булінгу, повідомляються уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та служби у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти.
2. Виконується рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти.
3. Надаються соціальні та психолого-педагогічні послуги здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу.
4. Визначаються відповідальні особи, причетні до булінгу (цькування) та накладаються адміністративні стягнення:
 - цькування неповнолітнього карається штрафом від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами від 20 до 40 годин.
 - така ж поведінка, вчинена групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, передбачає штраф від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів або громадськими роботами від 40 до 60 годин.
 - булінг, вчинений малолітніми або неповнолітніми особами тягне за собою накладання штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють.

Розділ V

Принципи захисту особистих даних дитини

1. Особисті дані дитини мають бути захищені, згідно з положеннями Закону України «Про захист персональних даних».
2. Працівники закладу, які працюють з особистими даними дітей, повинні зберігати їх конфіденційність і вживати заходів для їх захисту від несанкціонованого доступу.
3. Особисті дані дитини надаються лише тим особам і організаціям, які мають на це право, згідно із законодавством, та відповідні повноваження.
4. Працівники закладу мають право працювати з особистими даними дитини та надавати їх в рамках розслідування, яке проводиться міждисциплінарною групою, призначеною, згідно з положеннями Закону України.
5. Працівник закладу може використовувати інформацію про дитину з освітньою або навчальною метою лише за умови анонімності дитини та неможливості її ідентифікації за допомогою такої інформації.
6. Працівник закладу не має права надавати інформацію про дитину, батьків дитини або осіб, які їх замінюють, представникам засобів масової інформації.
7. Працівники закладу не мають права надавати можливість представникам засобів масової інформації встановлювати контакт з дітьми.
8. Працівники закладу не мають права розмовляти з представниками засобів масової інформації про дітей, батьків дитини або осіб, які їх замінюють. Це також стосується ситуацій, коли працівник закладу вважає, що його висловлювання не записуються.

Принципи захисту зображень дітей

1. Визнаючи право дітей на приватність і захист особистих інтересів, заклад повинен захищати зображення дітей.

2. Працівники закладу не мають права давати дозвіл на фото -, відеозйомку дітей або їх аудіозапис в приміщеннях ЗДО №6 без попередньої згоди батьків дитини або осіб, які їх замінюють в письмовій формі.
3. Для отримання згоди батьків або осіб, які їх замінюють для фото -, відеозйомки дитини працівник закладу має звернутися до них, згідно з процедурою для отримання такого дозволу. Не дозволяється надавати представникам ЗМІ контактні дані батьків дитини або осіб, які їх замінюють, без їх попередньої згоди.
4. Оприлюднення працівником закладу зображення дитини в будь-якому вигляді (фото-, відео- або аудіозапису) потребує попередньої згоди батьків дитини або осіб, які їх замінюють в письмовій формі.

Розділ VI

Моніторинг та контроль за дотриманням положень КБОС

1. Керівник закладу призначає уповноважену особу, відповідальну за реалізацію КБОС.
2. Призначена особа відповідає за контроль за реалізацією КБОС, реагування на будь-які сигнали щодо його порушення, а також за внесення пропозицій стосовно внесення змін до Кодексу безпеки.
3. Кожні півроку відповідальна особа повинна проводити загальний моніторинг рівня виконання вимог КБОС працівниками закладу. Зразок анкети для проведення моніторингу наведено в Додатку.
4. Під час проведення такого загального моніторингу працівники закладу можуть подавати пропозиції стосовно внесення змін до КБОС та повідомляти про порушення її вимог на території закладу.
5. На основі результатів анкет працівників закладу відповідальна особа, має підготувати звіт та передати його керівникові закладу.
6. Враховуючи результати моніторингу, керівник закладу повинен внести необхідні зміни до КБОС та повідомити про них працівників закладу.

Функціональні обов'язки відповідального за моніторинг дотримання положень КБОС

1. Отримання повідомлень про ризики для дітей і реагування на них.
2. Проведення не рідше ніж один раз на рік загального моніторингу рівня виконання вимог КБОС та реагування на будь-які сигнали щодо його порушення. Для цього можна використовувати метод анкетування, опитування тощо (зразок додається). Під час проведення такого загального моніторингу працівники закладу мають змогу подавати пропозиції щодо внесення змін до КБОС та повідомляти про порушення його вимог на території закладу.
3. Надання пропозицій щодо внесення можливих змін у КБОС.
4. Підготовка звіту за результатами анкетування працівників та подання його директору.
5. Враховуючи результати моніторингу, директор повинен внести необхідні зміни до КБОС та повідомити про них працівників:
 - консультування працівників щодо конкретних випадків порушення безпеки дитини;
 - роз'яснення у разі потреби батькам, надання інформації щодо їх змін;
 - інформування (у разі потреби) про випадки порушення безпеки дитини (ризик, загрози, насильство) компетентних установ, таких як поліція, соціальні служби.

Показники виконання вимог Кодексу безпечного освітнього середовища

1. Заклад дошкільної освіти запровадив та виконує КБОС.
2. У закладі дошкільної освіти запроваджено реалізацію КБОС, який містить принципи захисту дітей від насильства.
3. Стратегія і відповідні принципи захисту дітей дотримуються усіма учасниками освітнього процесу.
4. Стратегія захисту дітей визначає такі питання:
 - порядок повідомлення та втручання, де поетапно зазначено, що слід робити, коли дитина стала жертвою насильства або її безпеці загрожують незнайомі люди, члени родини чи працівники закладу;
 - правила захисту особистих даних, які визначають методи збереження та поширення інформації про дітей;
 - правила захисту зображень дітей, які визначають, як можна знімати дітей на фото або відео та поширювати їх зображення;
 - принципи безпечних відносин між працівниками закладу та дітьми, включно з повним описом поведінки, яка є неприйнятною при спілкуванні з дітьми.
5. Визначено особи, відповідальні за реалізацію КБОС адміністрація закладу, вихователь-методист, педагогічні працівники, практичний психолог.
6. У закладі освіти затверджено Кодекс безпечного освітнього середовища закладу дошкільної освіти № 6 «Зіронька» Старокостянтинівської міської ради, який затверджено рішенням педагогічної ради від 29.08.2025 року, протокол № 1.

Заклад дошкільної освіти здійснює нагляд за працівниками для запобігання випадкам насильства проти дітей

1. Прийняття на роботу нових працівників із ознайомленням з їх біографічними даними і придатності для роботи з дітьми.
2. У випадках, коли виникають підозри щодо можливих загроз безпеці дітей або застосування насильства проти дітей працівниками закладу, у закладі освіти завжди дотримуються вимог, зазначених у КБОС.

Заклад дошкільної освіти проводить навчання працівників з питань захисту дітей від насильства та надання їм допомоги у небезпечних ситуаціях

1. Усі працівники закладу ознайомлені з КБОС.
2. Усі працівники закладу знають, як розпізнати чинники ризику й ознаки насильства проти дітей, а також правові аспекти захисту дітей (обов'язковість втручання для залучення правоохоронної системи).
3. Педагогічні працівники пройшли тренінгові навчання з питань запобігання випадкам знуцань над однолітками серед дітей і реагування на них.
4. Працівники закладу мають доступ до інформації на сайті закладу дошкільної освіти або інформаційних стендах про можливість отримання допомоги у випадках, коли підозрюється застосування насильства проти дітей, разом із контактними даними місцевих установ, які надають допомогу у надзвичайних ситуаціях.

Заклад дошкільної освіти проводить навчання батьків з питань виховання без застосування насильства та захисту дітей від насильства

1. На сайті закладу розміщена необхідна інформація щодо таких питань:
 - виховання дітей без застосування насильства;

- захист дітей від насильства та зловживань, загрози для дітей у мережі Інтернет;
 - можливості для вдосконалення навичок виховання;
 - контактні дані установ, які надають допомогу у складних життєвих ситуаціях.
2. Усі батьки ознайомлені з КБОС.

У закладі дошкільної освіти навчають дітей, як захистити себе від усіх форм насильства

1. У закладі дошкільної освіти організовано заняття з питань прав людини та захисту від насильства і зловживань.
2. У закладі дошкільної освіти є навчальні матеріали для дітей з питань прав дитини, захисту від ризиків насильства та зловживань, правил безпечної поведінки.

Заклад дошкільної освіти проводить моніторинг діяльності щодо створення безпечного освітнього середовища та регулярно перевіряє її на відповідність прийнятим стандартам захисту дітей

1. Прийняті правила та процедури для захисту дітей переглядаються щонайменше 1 раз на півроку.
2. У рамках проведення контролю за дотриманням правил і процедур для захисту дітей у закладі дошкільної освіти проводяться консультації з батьками або іншими законними представниками дітей.
3. Щорічно готується внутрішній звіт про виконання КБОС.

**Розділ VII
Заключні положення**

1. КБОС стає чинним в день його оприлюднення.
2. Оприлюднення документа має відбуватися таким чином, щоб він був доступний усім працівникам закладу дошкільної освіти через його розміщення на сайті.

АНКЕТА «МОНІТОРИНГ ДОТРИМАННЯ ПОЛОЖЕНЬ КБОС»

	так	Ні
1. Чи знаєте Ви правила та положення КБОС?	☐	☐
2. Чи знайомі Ви з процедурою дій, коли є підозра на існування загрози для безпеки дитини?	☐	☐
3. Чи знаєте Ви, як реагувати на загрозу безпеці дитини?	☐	☐
4. Чи помітили Ви будь-які порушення положень Кодексу безпечного освітнього середовища іншими працівниками Вашого закладу?	☐	☐
5. Чи є у Вас зауваження або пропозиції (зокрема, щодо внесення змін) стосовно Кодексу безпечного освітнього середовища?	☐	☐

